YLEISTÄ

Näytteenoton merkitys tulosten luotettavuutta arvioitaessa on merkittävä. Näytteenotto tulee suorittaa huolellisesti alla olevaa ohjeistusta noudattaen. Vesinäytteen ottaminen tulee suunnitella niin, että näytteet voidaan toimittaa laboratoriotutkimuksiin mahdollisimman pian, mieluiten heti näytteenoton jälkeen. Uima-allasveden klooritutkimus tulisi lähtökohtaisesti tehdä seuraavan 8 tunnin aikana näytteenotosta. Tutkimus on suositeltavaa tehdä viimeistään 24 tunnin kuluessa. Tarkista laboratorion ja palvelupisteiden aukioloajat kotisivuilta: www.kymlab.fi

NÄYTTEENOTTOPULLOT JA -TARVIKKEET

- Näytteenottopullot:
  - Steriili natriumtiosulfaattia sisältävä mikrobiologinen pullo (punakorkkinen)
  - Neliskanttinen muovipullo (klooripullo)
- Varapulloja siltä varalta, että näytteenotossa tapahtuu virhe ja se pitää uusia
- Lämpömittari (allasveden lämpötilan mittaamista varten)
- Kuljetuslaukku (näytteiden pitämiseksi viileinä kuljetuksen ajan)
- Vettä kestävä tussi / laboratorion näytekooditarrat (pullojen merkkaamista varten)
- Näytelähete (laboratorion paperilomake L-012) ja kynä
- Näytteenotin/-noudin
- Käsien desinfiointiainetta
- Vahvaa etanolia sumutepullossa (näytteenottimen desinfiointia varten)
- Kertakäyttöisiä kengänsuojia
- Käsipyyhkeitä (pullojen kuivausta varten)

NÄYTTEENOTON VALMISTELU

- Tarkista näytteenottosuunnitelmasta, onko kyseessä suppea vai laaja näytteenotto, ja valitse mukaan oikea määrä näytteenottopulloja:
  - Suppea: 1 mikrobiologinen pullo ja 1 klooripullo per allas
  - Laaja: 1 mikrobiologinen pullo ja 2 klooripulloa per allas
- Mertkitse pulloihin näytteenottokohteet (teippi tai tarra, johon kirjoitetaan, mistä altaasta kyseiseen pulloon otettava vesinäyte tullaan ottamaan).
- Täyte näytelähete (lomake L-012) jo etukäteen mahdollisimman valmiiksi, jolloin uimahallilla siihen tarvitsee kirjoittaa vain kellonajat ja lämpötilat.
- Tarkista uimahallin aukioloajat ja päätä näytteenoton ajankohdasta.

SAAPUMINEN UIMAHALLILLE

- Näytteenotto tapahtuu uimahallin aukioloaikojen puitteissa.
- Ilmoita uimahallin vastaanottoon, että olet tulossa allasvesinäytteenottoon.
- Jätä päällysvaatteet allasalueen ulkopuolelle.
- Pese ja kuivaa kädet huolellisesti. Tarvittaessa käytä käsien desinfiointiainetta.
- Desinfioi näytteenotin ennen ensimmäistä näytteenottoa.
- Suojaa ulkokengät kertakäyttöisillä kengänsuojilla.

NÄYTTEENOTTOPAIKKA

- Ota allasvesinäyte sieltä, missä vedenlaadun arvioidaan olevan huonointa.
  - Sieltä, missä vesi on pisimpään seinonutta ja vanhinta.
  - Tyypillisesti läheltä altaan poistoventtiiliä.
  - Tarvittaessa konsultoi uimahallin henkilökuntaa.

NÄYTTEENOTTO

- Ota näyte käsin tai näytteenottimen avulla.
- Ensin otetaan mikrobiologinen näyte, sitten täytetään klooripullo(t).
- Erityisesti mikrobiologisen näytteen otossa tulee muistaa aseptiikka:
  Näytepullon suu, kaula ja näytteen kanssa kosketuksiin joutuva korkin sisäpuoli eivät saa likaantua käsistä tai muusta kohteesta.
- Ota näyte noin 30 cm syvyydestä. Upota pullot oikeaan syvyyteen suu alaspäin käännettynä. Liikuta pulloa vaakatasossa veden alla, kunnes siinä on riittävästi näytettä. Riittävä määrä riippuu pullosta:
  - Mikrobiologinen pullo täytetään 4/5 pullon tilavuudesta ja suljetaan tiiviisti. Jos pullo ylitäyttyy, pullossa oleva natriumtiosulfaatti karkaa pullosta, mikä ei ole suotavaa.
  - Klooripullot täytetään piripintaan, pulloon ei tulisi jäädä ilmakuplia. Ennen näytteenottoa huuhtele klooripullot näytevedellä.
- Näytteenoton jälkeen mittaa altaan veden lämpötila ja kirjaa se näytelähetteelle.
- Merkitse näytelähetteelle jokaisen näytteenottokohteen kohdalle kellonaika, jolloin näyte otettiin.
- **Porealtaat:** Porealtaasta voi ottaa näytteen uimareiden ollessa altaassa, mutta poreet tulee olla pois käytöstä näytteenottohetkellä. Poreet saa pois kesken kaiken pyytämällä tätä uimahallin henkilökunnalta.
- **Vauvauinti:** Käyttötarkkailuna tapahtuvan näytteenoton ajankohta on vauvauintien puolivälissä tai heti niiden päätyttyä. Esim. jos vauvauinti on klo 8:00-10:00, näytteenotto voi tapahtua klo 9:00-10:05 välillä.
  - Uusissa vauvauinneissa näyte pitää ottaa ennen uintien aloittamista, kun altaassa on sellaiset olosuhteet kuin vauvauinnin aikana.
  - Terveysvalvonta tiedottaa kummasta näytteenotosta on kyse.
- Lähtiessäsi allasalueelta kysy uimavalvojalta, onko ollut mitään erikoisia tilanteita tai muuta, mikä voisi vaikuttaa tutkittavien näytteiden tuloksiin, ja kirjaa havainnot näytelähetteelle.

NÄYTTEIDEN TOIMITTAMINEN LABORATORIOON

- Toimita näytteet laboratorioon mahdollisimman pian, mieluiten heti näytteenoton jälkeen. Jos kuljetus kestää yli 4 tuntia, tulee näytteet kuljettaa jäähdytettynä (2-8 ºC).
- Uima-allasveden klooritutkimus tulisi lähtökohtaisesti tehdä seuraavan 8 tunnin aikana näytteenotosta. Tutkimus on suositeltavaa tehdä viimeistään 24 tunnin kuluessa näytteenotosta.
- Laboratorion osoite: Kymen Ympäristölaboratorio Oy, Patosillantie 2, 45700 Kuusankoski
- Tarkista laboratorion aukioloajat kotisivuilta: www.kymlab.fi